

Sherlockiana

MEDDELELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 1, 2017 * 62. Aargang

"I hear of Sherlock everywhere"

"The detection of types is one of the most elementary branches of knowledge to the special expert in crime, though I confess that once when I was very young I confused the Leeds Mercury with the Western Morning News." (Houn)

Redaktøren kort

I sidste nummer af *Sherlockiana* indledte jeg en føljeton om Sherlock Holmes Klubbens stifter A. D. Henriksens virke før han blev klubejer. I dette nummer sidder føljetonen over af pladshensyn. For at læserne ikke helt skal glemme A. D. har jeg bragt en af de oversættelser som han havde øvet sig i at digte da han i ungdomsårene fordanskede et væld af kommunistiske slagsange.

Det drejer sig om sangen "On The Street Where He Lives" af Edgar S. Rosenberger, som udspringer af sangen "On The Street Where You Live" ("I have often walked down this street before ...") fra verdens måske bedste musical, Lerner & Loewes *My Fair Lady*. I filmudgaven fra 1964 lavede Jeremy Brett i rollen som Freddy Eynsford-Hill mundbevægelser til Bill Shirleys vokalfremførelse af sangen, 20 år før Brett overtog Holmes-sceptret efter Rathbone.

I *Sherlockiana* 1959, nr. 4 trykte A. D. sin oversættelse "i anledning af den danske premiere på *My Fair Lady* og forlydender om at der påtænkes en musical med Sherlock Holmes." Premieren var planlagt til december 1959 men flyttedes til januar 1960 da rollen som Eliza i sidste øjeblik flyttedes fra Ingeborg Brams til Gerda Gilboe. (Bonusoplysning: Preben Uglebjerg spillede Freddy). Den påtænkte musical med Holmes må være Coopersmith, Grudeff og Jessels *Baker Street*, som først fik premiere i New York i 1965 med den nyligt afdøde Fritz Weaver i hovedrollen.

Denne sang ledsages af et andet stykke versekunst, nemlig den "Ode til Mycroft" som Dinna Bjørn fremførte som skåltale ved klubbens årsmøde den 7. januar. Dinna ledsager sit værk med disse ord:

"Da jeg blev opfordret til at holde skåltalen for broder Mycroft ved dette års Årsmøde, blev jeg rigtig glad og følte mig beæret, da det ifølge mine bedste beregninger i år må være året, hvor Mycroft fylder 170 år! Det gav jo ligesom skåltalen en særlig betydningsfuldhed!"

Da jeg så satte mig ned og nærlæste de tre historier, hvor Mycroft er nævnt, gik det jo op for mig, at det faktisk ikke er så særlig meget, vi får at vide om denne broder.

Men så huskede jeg en skåltale fra for tre år siden, hvor Thessa Jensen fremkom med nogle tanker og en teori omkring Mycroft og hele hans rolle, der besnærede mig meget, og som jeg siden har tænkt en del over. Jeg vil derfor gerne takke Thessa for denne spændende teori, der har været med til at inspirere mig til denne *Ode til Mycroft*."

Klubbens præsident ønsker at bringe denne meddelelse: "Fredag d. 23. juni afvikles de traditionsrige galopløb med relation til Sherlock Holmes på Aalborg Væddeløbsbane. Silver Blaze Sweepstakes er redet siden 1963, og Professor Moriarty Memorial er redet siden 1976. Begge løb er indstiftet af Henry Lauritzen, BSI.

Løbene starter ca. kl. 18.00 og varer til kl. 22.00. Sherlock Holmes Klubben overrækker ærespræmier i vindercirklen. Efter løbene er der Skt. Hans-bål, der arrangeres af væddeløbsbanen. Hvis man ønsker at deltage og vil være med til spisning inden løbene, kan man tilmelde sig hos præsidenten senest en uge før på tlf. 76310221."

Som meddelt i sidste nummer har Sødrup Bibliotek i januar og februar afholdt en Sherlock Holmes-udstilling med montror, filmaftener, foredrag, samtaler og debatter. I næste nummer bringer vi en rapport over det flotte foretagende, som vores nye medlem Mette Pedersen har været drivkraft i. Vi glæder os og dyrker i mellemtiden en uskadelig virtuel last.

Sherlockiana udkommer 3 gange om året
redaktion@sherlockholmesklubben.dk
Redaktør: Svend Ranild
Sat med Baskerville
Grundlagt i 1956 af
A. D. Henriksen

ISSN 0902-0330

Klubbens Aarsmøde og Generalforsamling

Af MSL

Som en gammel præsident engang sagde, er fornyelse alt sammen meget godt – bare der ikke ændres på noget! Men 2017 betød alligevel nok fornyelse såvel som tradition i den gamle Sherlock Holmes Klub. Således indledtes Aarsmødet i Klubben d. 7. januar i al fald på en ny og anderledes måde uden de traditionelle røg- og temøder, men med en fornem åbningsreception for

den største Sherlock Holmes-udstilling med arrangementer nogensinde – i al fald på Ordrup Bibliotek. Klubbens Præsident og Kommunens Bibliotekschef holdt begge taler, hvorefter turen i ingeniørlige linje gik til restaurant Den Gyldne Okse i det gamle Vanløse.

hed (især tapetet!), og med ny mad med gammeldags rejecocktail, oksefilet og chokoladecake. Ingen knudebundne purløg eller koldpocherede vagtelæg her: og tak for det!

Der kom ny slagsang, så ikke kun den traditionelle *Tante Clara* ved "The Three Garridebs (Minus One)"; men nu også *On The Road To Baker Street* ved

"The Speckled Band": Den skal nok blive ny tradition! Og quizkonceptet var også ganske nyt (den måtte udgå); men Chr. & Svends lovede pantomime må vende stærkt tilbage i 2018: og tak for det!

Til stede var Alvin, Arne, Bjarne, Christian, Dinna, Elena, Jakob, Jens, Jørgen, Lene, Lise Lotte, May, Mia, Michael, Palle, Svend og Therese, og 4 nye medlemmer, Mette, Morten, Niels og Paw.

Oksen lagde nye lokaler til, der dog fint passede til den sherlockianske lejlig-

Nyt var også kontingentet, der dels blev samlet ind i skatmesterens deerstalker, og dels blev indbetalt af *alle* tilstedeværende, og de fleste endda med lige penge, eller også med Mobile-Pay (velkommen til det 21. årh.!). Flere donerede også lidt ekstra til Henrys Fond: og tak for det!

Og nyt med korte Skaaltaler: Christian for The Woman (var det Leia el. Elena?); Mette for Mrs H (fint i tråd med traditionerne); Jens for Murray (uden hvem...); Alvin for Moriarty (nu kender vi det rigtige fornavn!); Dinna for Broder M (fornemt

på vers); Mia for The 2nd Most Dangerous Man (der blev The 1st). Alle holdt sig pænt inden for de tildelte ca. 3 minutters varighed: og tak for det!

Svend causerede højkritisk om *Den Fornemme Klient* - fra den "flamelike" Kitty Winter, der satte oversættere grå hår i hovedet, til Oscar Wildes *Picture of Dorian Gray*, og om paralleller mellem netop de farverige herrer, Grüner og Gray!

Nyt med sen Generalforsamling, ref. af Michael: Præsidenten berettede om sidste Aarsmøde og de 2 gamle galopløb samt 1 nyt fra væddeløbsbanen selv! Horsens Krimimesse havde ikke været nogen større succes for Klubben (eller Horsens), da de havde blandet datoerne sammen og derfor måtte undvære. En skål udbragtes for afdøde Ærespræsident Bjarne Nielsen: alt godkendt!

Nyt med positivt regnskab ved Skatmester Skov: uden at nævne tal var det godt for Klubbens regnskab at hæve kontingentet: nu fri for røde tal: og derfor godkendt!

Bestyrelsen blev alle genvalgt med Præsident Jens, Vicepræsident Svend, Skatmester Michael, Palle uden portefølje. Christian nyt bestyrelsesmedlem i stedet for Æres-Alvin, der udgik med applaus! Torben genvalgt som revisor. Kontingent uændret: og tak for det!

Under Evt. oplystes om den administrative bestyrelsesbeslutning om at nedlægge *Sherlockiana* på tryk: nu kun som PDF og ikke sideantallet som multiplum af 4! Og så skal forslaget med et logo til Klubben til afstemning i 2017, gerne efter mere debat i bladet om formålet med en samlen- de visuel identitet, eller "brand", fx på flere forskellige digitale platforme. Måske via kontakt til professionelle logotegnere fra tegneseriebranchen, så nyt bestyrelsesmedlem Christian får nok nok at se til; og nyt medlem Paw, også bekendt med branchen, viste sin entusiasme ved at tilbyde at printe: tak for det!

Endelig kunne dirigent Jørgen erklære generalforsamlingen for afsluttet. I al fald nogenlunde god ro & orden. Og tak for det!

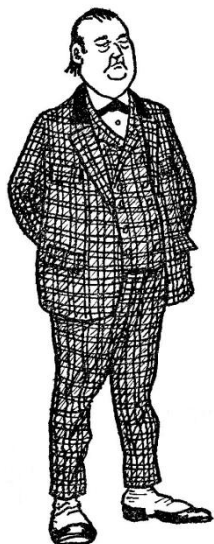
Fotografierne fra mødet er taget af Bjarne Juul. Siden mødeindkaldelsen i december har Klubben fået disse fire nye medlemmer: Peter Borberg, Søren Tordrup, Katja Dahlstrøm Storm og Anne Holst Thorsner.

Ode til Mycroft

Af Dinna Bjørn

At være bror til Mycroft kan nu ikk' ha' været nemt.
Den stakkels Mycroft kunne jo så let vær' blevet glemt.
For ud af de tres eventyr, vi kender – ak og ve:
Den gode Watson lod ham blot få plads i sølle tre.

Vi ved om ham, at han var høj
og svær og korpulent,
og at hans pandes bue var
et mægtigt monument
for høj intelligens og sjældne evner –
hvoriblandt
at køre cab som kusk han også
mestred' elegant.

Hans tale var højtidelig, ja tit som poesi.
"Brug al din kraft" og "Vend hver sten"
var ord han kunne li'
at sige til sin bror, mens han dog selv
i stolen sad
og trods sin skarpe hjerne
intet fysisk arbejde' gad.

Dog var det ham, der styrede det ganske England.
Det gjorde han ved hjælp af sin utrolige forstand.
I hjernen hans lå alt parat til at bli' hentet frem,
når konger og ministre ga' fortabt og bar' gik hjem.

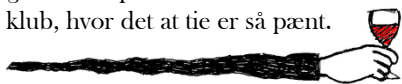
Og Sherlock selv han kom da også gerne for at få
et råd fra Mycroft, når han selv var ved at gå i stå.
Det skete måske oftere, end gode Watson så,
så vor taknemli'hed bør og til broder Mycroft gå.

Den syv år ældre Mycroft har nok altid følt, at han
had' ansvar for sin lillebror, der var en mærk'li mand
med sjældne evner – som han selv – men mere energi
og derfor oss' behov for en, der kunne stå ham bi –

– og følge ham i farefulde stunder som en hund
og blive brugt som sparringspartner hver en vågen stund,
men også en, som efterpå ku' skrive om sin ven
og gøre ham udødelig igennem denne pen.

"I hear of Sherlock everywhere" lød de berømte ord,
da Mycroft end'li ser den mand,
med hvem hans broder bor,
dog vidste han måske langt mer' om, hvordan det gik til,
at Watson mødte Sherlock – ja, det var måske hans spil?

Jeg tror i alt fald på, at han i mange træde trak
og også brugte Watson som en brik i sit spil skak.
Jeg ser ham dirigere hele spillet suverænt
fra stolen i den klub, hvor det at tie er så pænt.

Så lad os løfte glasset og for Mycroft sige skål
og hylde ham, fordi jeg tror, han nåede sit mål,
som var, at hele verden skulle vide om hans bror,
mens selv han kunne sidd' i fred og redde Englands jord.

On the street where he lives

Af Edgar S. Rosenberger & A. D. Henriksen (ovs.)

Nu stormes teatret, og folk danner kø'er,
og sjoerne får en profit.
Bøger er dyre som aldrig før –
Sherlock Holmes er nu favorit.

Så tændes da rampens lys igen
for et ventende, feststemt parket –
og mesteren selv samt hans doktorven
lægger for med en lystig duet.

Holmes spiller op, mens Watson går rundt,
som spørger han hver og een:
Hav medynk med mig, det gør så ondt –
er det skulderen eller mit ben?

De Baker Street drenge har også en akt
med Billy i solopartiet.
Med skælvende røst Mrs. Hudson får sagt
os lidt om de to – hun kan li' 'et!

Moriarty mumler, i hu så gram –
han er jo som altid en ond ånd:
"Jeg skal nu nok på den mand
få ram,
når fågen er tyk over London!"

Den lade Mycroft udtaler sig
på sin pudsigt sørgmuntre manér:
"Min natur er ej spænding,
jeg fristes ej
af ægteskab, børn og bleer!"

Ministre og rigmænd, ja,
konger med,
vi også i Baker Street ser –
nu kongen af Bøhmen
sørgmodigt véd:
"Jeg vil ikke flirte mer'!"

Selv dronning Victoria kommer i kur
og priser den store mand dér –
og Edward den Syvende, gamle filur,
med et blink følger til: "Også her!"

I en musical får man alt på et bræt:
festivitas, glans og pep –
så Holmes og Miss Adler ta'r en duet
og slutter med dans og step.

Musik og komedie må der nok til –
uden spænding går det dog ej:
der må være et ran, et mord, om De vil,
for at krydse den hurlumhej.

Sherlock til slut ved Irenes barm
har luret os alle, min ven!
Han tilstår forlegent: "Jeg blev så varm –
i St. Monica's ses vi igen!"

O, hvad har de dog mod vor Sherlock gjort?
Hvad bliver det næste? Man gætter det let –
mon ikke det bli'r, for at sige det kort:
Han bli'r sendt til månen i en raket!

Den Sorte Conan

Af Svend Ranild

For nylig var der grund til stille jubel blandt danske sherlockianere og alle øvrige danskere: Den 7. februar udkom det afsluttende bind 9 i den nye komplette (og kronologiske!) oversættelse af Conanen. For første gang i Danmark ved én oversætter, Mette Wigh Tvermoes. Og bøgerne er imponerende flotte i udstyr og indhold.

Et ganske andet produkt er den hidtil eneste og stadig tilgængelige samlede oversættelse, de 12 bind som udkom første gang på Martins Forlag i 1976-77 og siden blev overtaget og udgivet af Wangels Forlag. Det bedste ved denne udgave er det nydelige sorte omslag med guldtrykket som afslørede når smudsbindet blev taget af de tidlige udgaver.

Fordelelsen af tekster fra de originale 9 bind til disse 12 bøger er absurd og kræver en brugsanvisning for at kunne læses i en fornuftig rækkefølge. Jeg har redegjort for seriens tilblivelse i artiklen "Kanonen på dansk" i *Sherlockiana* 2009, nr. 2-3. Her er en oversigt over det endelige resultat, med de 12 bøger mærket A-L og oversætterne noteret:

A: <i>Baskervilles hund</i>	G: <i>Skandale i Bøhmen</i>
B: <i>De fires tegn</i>	H: <i>Blodbøgene</i>
C: <i>En studie i rødt</i>	I: <i>De tre studenter</i>
D: <i>Frygtens dal</i>	J: <i>Den røde cirkel</i>
E: <i>Silver Blaze</i>	K: <i>Djævelens fod</i>
F: <i>Den blå karfunkel</i>	L: <i>Den krybende mand</i>

A Study in Scarlet

En studie i rødt (VS) / C

The Sign of the Four

De fires tegn (VS) / B

The Adventures of Sherlock Holmes

Skandale i Bøhmen (VS) / G
De rødhårede forening (VS) / F
Et forsvindingsnummer (VS) / G
Mysteriet i Boscombedalen (VS) / G
De fem appelsinkerner (KN) / G
Tiggeren med det vansirede ansigt (VS) / F
Den blå karfunkel (VS) / F
Det brogede bånd (PL) / G
Ingeniørens tommelfinger (VS) / F
Den adelige ungkarl (LC) / G
Smaragddiademmet (LC) / G
Blodbøgene (VS) / H

The Memoirs of Sherlock Holmes

Silver Blaze (VS) / E
Det gule ansigt (KN) / H
Børsmæglerens kontorist (KN) / H
"Gloria Scott" (VS) / E
Musgrave-ritualet (VS) / H
Sherlock Holmes på rekreationsophold (VS) / E
Den krogede mand (KN) / H
Den fastboende patient (KN) / H
Den græske tolk (VS) / E
Flådetraktaten (VS) / E
Det afsluttende problem (VS) / E

The Hound of the Baskervilles

Baskervilles hund (VS) / A

The Return of Sherlock Holmes

Det tomme hus (VS) / F
Bygmesteren fra Norwood (VS) / F
De dansende mænd (KN) / H
Den ensomme cyklist (KN) / I
Prioratskolen (VS) / I
Sorte Peter (KN) / I
Charles Augustus Milverton (KN) / I
De seks Napoleon-buster (VS) / E
De tre studenter (LC) / I
Guldlorgnetterne (KN) / I
Den forsvundne fodboldspiller (LC) / J
Abbey Grange (XX) / I
Den anden plet (VS) / F

The Valley of Fear

Frygtens dal (PE) / D

His Last Bow

Wisteria Lodge (KN) / J
Papæskan (KN) / J
Den røde cirkel (KN) / J
Bruce-Partington planerne (KN) / J
Sherlock Holmes på dødslejet (KN) / J
Den forsvundne lady (KN) / J
Djævelens fod (KN) / K
Spioncentralen (KN) / L

The Case Book of Sherlock Holmes

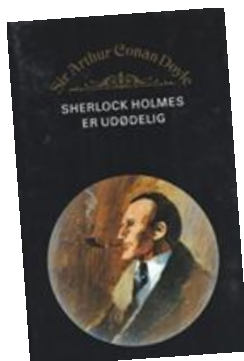
Den fornemme klient (KN) / K
Den blege soldat (KN) / K
Den gule diamant (KN) / K
De tre gavle (KN) / K
Vampyren fra Sussex (KN) / K
De tre Garrideb'er (KN) / K
Thor broen (KN) / L
Den krybende mand (KN) / L
Løvens manke (KN) / L
Damen med sløret (KN) / L
Væddeløbsspillerens hemmelighed (KN) / L
Den pensionerede farvehandler (KN) / L

KN: Kay Nielsen
LC: Tage la Cour
PE: P. Engelstoft

PL: Poul Ib Liebe
VS: Verner Seemann
XX: Ukendt oversætter

Det mest absurde ved den skandaløse udgivelse er vel behandlingen af *The Return of Sherlock Holmes* - 13 tekster fra fire oversættere fordelt på fem bøger! Og så er det endda kun fordi jeg har forsket i sagen at jeg kan udtale mig om de fire oversættere: I de 12 sorte bøger nævnes det overhovedet ikke hvem der har oversat nogen af teksterne!

Nu kan vi takke forlagene Rosenkilde & Bohn (bind 1-7) og Lindhardt & Ringhof (bind 8-9) for at der efter mere end 100 års kaos endelig er kommet ordnede forhold. ●

Holmes i danske tegneserier, 1: Storm P.

Af Palle Schantz Lauridsen

Et af de medier, der har fulgt Holmes længst, er tegneserien. Internationalt findes der mængder af tegneserier om Holmes, men også på det danske marked har han optrådt i mange forskellige tegneserie-versioner. Historien spænder over en periode på godt 100 år og omfatter en lang række stilarter, genrer og formater – fra Storm P.'s absurde striber i *Ekstrabladet* i 1910 og 1911 over Edith Meiser & Frank Ciacoiias noget mere dramatiske og handlingsmættede, officielle serie, der blev udgivet i *Politiken* i midten af 1950'erne.

Inden for de seneste år har moderne og meget flotte, franske albummer fundet vej til det danske marked: Dijan, Legrand og Etiens *Baker Street Kvartetten – Huset med de blå gardiner* (2012) og Brunschwig & Cecils *Holmes (1854/† 1891?): Farvel til Baker Street og Blodets bånd* (2014); tilsyneladende dog uden den store succes, for der er udgivet en del flere bind på fransk, end der udkommet på dansk.

Indimellem finder man *Illustrerede Klassiker*s version af *En studie i rødt*, der blev udsendt på dansk i 1974, små tyve år efter den amerikanske original, og nogle Disney-variationer over *The Hound of the Baskervilles*, bl.a. den fantastiske Carl Barks-historie om *Vaskervilles Hund*, der første gang udkom på dansk i 1961. Disney står også bag tre hæfter om *Basil Mus* (1987), som jo også er en slags Sherlock Holmes-fortælling, og der er umiskendelige Holmes-træk i chimpansen Professor Mogens, der iført deerstalker og lup gik *På jagt efter en møjsengøjser* i Carla og Vilh. Hansens Rasmus Klump-historie fra 1964.

I 1980'erne udkom to danske serier: Freddy Miltons parodiske pastiche om *Sheerluck Homes* (1982) og Peter Bengtssons *Sherlock Holmes Can-Can* (1988). Det hører med til historien, at Milton arbejdede i Sverige i 70'erne, og at hans historier om Hairlock Shomes først udkom i det svenske blad *Seriemagasinet* for så siden at blive samlet i en dansk udgivelse, hvor hovedkarakteren skiftede navn.

Her skal det handle om de serier, der er skabt af danske tegnere og fortællere. Jeg lader dog Rasmus Klump og møjsengøjseren ligge. Udover hatten og luppen er der ikke meget Holmes i denne børneserie, men den markerer selvfølgelig, at Holmes' ikoniske træk – luppen og deerstalkeren – midt i 1960'erne var så kendte, at han kunne optræde i en forklædning, selv de mindste børn kunne forholde sig til. Fortællingen er udsendt flere gange siden, og den kom også i den serie af tegnefilm, der blev udsendt i slutningen af 90'erne. Også Nis Jessens imponerende *A Study in Scarlet* lader jeg ligge. Den er ikke en tegneserie, men en gennemillustreret udgave med teksten til hele Conan Doyles roman.

Så er der tre tilbage: Storm P., Freddy Milton og Peter Bengtsson. Alle de tre kan deres Holmes, men de har ikke helt de samme referencer, langt fra de samme intentioner og slet ikke den samme stil. I dette nummer af *Sherlockiana* står Storm P. i centrum. Biføjet en efterlysning, hvor jeg udlover en lille dusør til de læsere, der kan hjælpe med at finde endnu flere Holmes-tegneserier, der har været udsendt på dansk.

Vi starter med at gå mere end 100 år tilbage i tiden.

Holmes anno 1910

Lad mig lige kridte banen op.

I årene omkring 1910 var Sherlock Holmes almindeligt kendt i Danmark. Et kig i årets aviser demonstrerer, at man uden at forklare det nærmere kaldte særligt kvikke opklarerere for Sherlock Holmes, og både biografer og omrejsende teatertrupper havde Holmes på programmet.

[Skulle nogen få lyst til at læse i de gamle aviser, kan det anbefales at gøre det digitalt. Statsbiblioteket i Århus er i gang med at digitalisere 36 millioner danske avissider. For tiden er man oppe på godt 26 millioner. Find aviserne på www2.statsbiblioteket.dk/mediestream/].

I biografen kunne man se Holmes-film med titlerne *Den blå karfinkel* og *Den gule djævel*, og teatrene viste *En studie i rødt* og *Sherlock Holmes – en folkekomedie i 5 akter*. I *Den blå karfinkel* mødte Holmes Arsène Lupin, så det må være en af de tyske Holmes-film, Viggo Larsen instruerede og spillede hovedrollen i, da han havde forladt Nordisk Film, hvor han også havde spillet Holmes. Hvad *Den gule djævel* var for en film, har jeg ingen anelse om. *En studie i rødt* var turnéversionen af et stykke af Paul Sarauw; det havde året før haft premiere på Betty Nansen Teatret (det hed det ikke dengang, men alligevel). Folkekomedien i fem akter må have været Walter Christmas' gamle stykke.

Der var gået næsten 20 år, siden Holmes først viste sig på dansk. Fortællingerne var udkommet som føljetoner i landets aviser siden debuten i *Aarhus Stifts-Tidende* i sommeren 1891, Peter Jerndorff-Jessen havde fra 1893 til og med 1903 stået for oversættelsen til bogudgaverne, der var kommet i flere oplag. Holmes havde fra julen 1901 lagt landet ned med Folketeatrets og turneteatrenes udgaver af bl.a. Walter Christmas' planked version af Gillettes skuespil, og Carl Muusman havde udgivet sin illustrerede pastiche om "Sherlock Holmes på Marienlyst" i 1906.

Fra efteråret 1908 og et par år frem sendte Nordisk Films Kompagni deres 12 Holmes-film på markedet, og i 1909 udkom den række 'kulørte hæfter', hvor Holmes var med, skønt Conan Doyle i et brev til den danske offentlighed

forklarede, at han intet havde med dem at gøre. I sommeren 1911 aflagde Conan Doyle tilmed besøg i København i anledning af lillebror Innes' bryllup med den danske frøken Schwensen. Nyheden om det fine besøg nåede landet rundt, dog var man lidt i tvivl om, hvorvidt det var hans fætter, hans onkel eller altså hans bror, der skulle giftes. *Politiken* rapporterede fra brylluppet, og reporteren bemærkede i kirken "en meget høj og ganske tynd mand med et aflangt blegt ansigt, en krum næse og et par dybe, kolde ståløjne". På hans "lange, hvide fingre" var der "enkelte pletter, som de har, der sysler med kemikalier." (*Politiken* 3.8.1911).

Storm P. og Holmes

Enkelte af de tidlige danske bogudgaver havde illustrationer på forsiden, og enkelte avisudgaver af *Baskervilles Hund* havde dårlige gengivelser af Pagets originaltegninger. Det samme havde Nordens Forlags firebindsudgave fra 1909. Holmes var også blevet skitseret af teater tegnere som illustration til anmeldelser af Folketeaterets successtykke, men den første dansker, der for alvor forsøgte sig med at tegne Sherlock Holmes – uden kalabas i øvrigt – var signaturen RSP, Robert Storm Petersen, der fortalte om ham i 19 dobbeltstriber, der blev bragt i *Ekstrabladet* i perioden mellem 4. december 1910 og 15. oktober 1911.

Storm P. havde været tilknyttet *Ekstrabladet* siden sommeren 1906. Han havde leveret både reportagetegninger, aktuel satire og små tegneserier. Storm P. valgte tegneseriens format til sine små fortællinger om den Holmes, han tydeligvis kendte vældig godt. Han kendte fortællingerne, karaktererne og miljøet, men selvom hans fortællinger i lighed med Conan Doyles er kriminalhistorier, må de 19 fortællinger i særdeleshed karakteriseres som absurde genreparodier snarere end som kriminalfortællinger.

Hvad er egentlig en tegneserie?

Inden vi kalder Storm P.'s fortællinger for tegneserier, er det på sin plads at se på, hvordan man definerer egentlig begrebet 'tegnserie'. Det er der selvfølgelig delte meninger om, og det er også forskelligt, hvad man har kaldt Storm P.'s tegnede og fortalte historier med Holmes og Watson. Der er stort set ikke skrevet noget om dem (jeg har i hvert fald ikke kunnet finde så meget), men i en samling af Storm P.'s *Tegninger og tekster 1900-1919* bliver de lige nævnt – og kaldt tegneserier (Andersen 1974: 69). Omvendt skrev Eigil Søholm, at de var "illustrerede crazy-historier mere end egentlige tegneserier" (Søholm 1986: 224). Hverken Andersen eller Søholm definerede nærmere, hvad de mente med tegneserie, men hvorfor vurderede de alligevel den samme serie af tekst og billeder forskelligt?

Det ser ud til at hænge sammen med, om man mener, at brugen af talebobler er afgørende for, om noget er en tegneserie eller ej. Søholm er på boblernes side, Andersen er det ikke. Der er i hovedsagen ingen talebobler i Storm P.'s fortællinger. Faktisk er der kun talebobler i tre af de i alt 114 tegneseriebilleder, de 19 historier rummer; resten af teksten står under de enkelte billeder. Sådan er det også i Prins Valiant-serien – eller i Storm P.'s lidt senere fortællinger om "De tre små mænd og nummermanden", som alle synes enige om at kalde tegneserier. Hvis vi vil slippe uden om det problem, kan vi definere en tegneserie som "en sekvens af statiske, tegnede billeder, afgrænset af reelle eller imaginære

rammer, i samspil med en eller anden form for tekst" (Christiansen & Magnussen 2009: 192). Og i den forstand er Storm P.'s fortællinger altså tegneserier. Så langt, så godt.

Men hvad var det så for noget, han lavede, ham Storm P.? Jeg advarer om, at det er sjovere at læse Storm P.'s tegneserier, end det er at læse om dem.

Storm P. og Ekstrabladet

Storm P.'s kendteste Holmes-parodi er detektivhistorien om "Holm og Madsen". Den udkom første gang i 1929 og er

siden trykt i forskellige samlinger. Den lange historie er imidlertid en bearbejdning nogle af de fortællinger, Storm P. udsendte i ugebladet *Storm*, der udkom med 27 numre i 1915 og 1916. I den tidlige version hed hovedpersonerne Sherlock Holm og Dr. Mattson, og det blev til fem separate historier om de to venners "mærkelige opdagelser". 1929-udgaven er en lettere revideret og sammenskrevet udgave af de tre af dem. Illustrationerne er ikke de samme, men i begge versioner folder Storm P. sin absurdistiske stil ud. Det gjorde han også i *Ekstrablads*-historierne nogle år tidligere. Historierne fra *Ekstrabladet* brugte han dog ikke igen – hverken i 1915-16 eller i 1929.

I 1910 var *Ekstrabladet* er ret ny avis i det danske mediebillede. Den udkom første gang i februar 1904 som tillæg og flyveblade til *Politiken*, men fra 1. januar 1905 blev den en selvstændig avis, der til og med 1911 udkom alle ugens dage, altså også om søndagen.

Robert Storm Petersen debuterede som tegner i *Ekstrabladet* i 1906. Han var 24 år og på det tidspunkt mest kendt som skuespiller (Dirckinck-Holmfeld 2003: 43-47). Fra starten lavede han bl.a. små tegneserier, der fortalte en lille, humoristisk historie i seks billeder fordelt på to rækker eller striber. Formatet var det samme, da *Ekstrabladet* søndag 4. december 1910 bragte en lille afsluttet fortælling om Sherlock Holmes på avisens næstsiste side. På det tidspunkt havde avisen et oplag på omkring 33.000 daglige eksemplarer og "læserskarens tyngdepunkt lå vistnok i Københavns middelstand", som avishistorikerne Thomsen og Søllinge forsigtigt formulerer det (Thomsen & Søllinge 1989: 205).

Dobbeltstriben 4. december 1910 bar signaturen RSP, og fortællingen hed "Sherlock Holmes' sidste Bedrifter". Den

fortalte en hjemmebrygget historie en neger, der uden held forsøgte at sprænge Holmes i luften som hævn for, at denne ti år tidligere "havde opdaget og arresteret en neger, der havde spyttet fra galleriet ned i hovedet på en kontrollør i et teater på Ny Zeeland." De næste to Holmes-striber kom nogle uger senere, i begyndelsen af 1911. De var sammen med de næste to, der først blev trykt i begyndelsen af juli 1911, meget frie fantasier over handlingsforløbet i "The Final Problem" og "The Empty House" og skildrede Holmes' møde med Moriarty, kampen mellem dem og Watsons fortvivelse, da han - i Tyrol! - troede, Holmes var død, og fandt en seddel fra ham med ordene: "Min kære ven, jeg har mødt Moriarty. Farvel og tak for sangen - pengene ligger i vinduet - husk at købe 'Ekstrabladet' og se om søndagen den serie, der følger mine bedrifter. Tak for godt samarbejde og hils redaktøren." (8.1.1911). Der gik dog næsten et halvt år, før Ekstrabladets læsere igen kunne fornøje sig med Storm P.'s Holmes-fortællinger. Det kunne de fra 1. juli og hver af de 15 følgende søndage til og med 15. oktober. Pudsigst nok bandt de to første af denne omgang historier en sløjfe på de allerførste fortællinger og fortalte om Holmes' tilbagevenden - forklædt som ... puddelhund.

Grafisk bestod hver af de i alt 19 søndagsstriber af seks nummererede vignetter af samme størrelse fordelt på to rækker. Taleboblen, som Storm P. tidligere havde brugt i *Ekstrabladet*, blev som nævnt kun brugt i nogle få tilfælde; og kun til korte udbrud, som da Moriarty "som en sæk kartofler var falden hovedkulds i afgrunden" og i taleboblen udbrød "Så for pokker" (9.7.1911). Under hvert af de i sig selv tekstløse billeder fortalte en tekst på fire til seks linjer en kort historie. Den kunne som regel forstås selvstændigt uden tegningerne, men billede og tekst understøttede hinandens absurditeter.

Det var ikke kun i historierne om Moriarty og om Holmes' tilbagevenden, at der var lidt conanisk stof, men både "Hunden fra Baskerville" (10.9.1911) og "En Studie i Rødt" (17.9.1911) fik en gevaldig tur i Storm P.'s absurditets-generator, før de landede i *Ekstrabladet*. Det samme gjaldt de elementer fra "De rødhårede forening" og "Den blå karfunkel", der fandt vej ind i fortællingerne om "Silkehaten" (6.8.1911) og "Coxon & Co" (15.10.1911). De fleste af historierne var som fx "Ansigtet paa Ruden. Sherlock Holmes paa Skagen" ikke det mindste conaniske bortset fra selvfølgelig, at de havde Holmes og Watson på rollelisten.

Det var ikke første gang, Storm P. demonstrerede sit kendskab til Sherlock Holmes. Og selvfølgelig langtfra heller sidste, selvom tegneserien bliver den seneste af Storm P.'s Holmes-meritter, der skal omtales her. Allerede i 1904 var han en af forfatterne bag pseudonymet Hugo Krantz, som udgav romanen *København ved Nat - En dansk Sherlock Holmes*. Bortset fra undertitlen, nogle kapitелoverskrifter og andre småting havde romanen, ud over at den foregik blandt forbrydere i en storby (hvis man kan kalde København anno 1904 for en storby), nu ikke meget med Holmes at gøre.

Men det havde tegneserien. I *Ekstrabladets* søndagsspalter fik Storm P. lov til at antage, at læserne kendte Holmes, for en stor del af seriens humor beroede på, at de kendte Conan Doyles karakterer og univers, som Storm P. så snurrigt vendte på hovedet. Genremæssigt var de parodier. Men først og sidst var de med Eigil Søholms ord "crazy-historier" og passede som sådan godt ind i Storm P.'s øvrige og mang-

foldige udfoldelser i perioden. Han var nemlig en "tidlig dansk dadaist og absurdist" (Hertel 1997: 192), "en humorist med hemmelige avantgardistiske sympatier", hvis stil var præget af "springende associationer og digressioner" (Bukdahl 2002: 206 og 208).

Men nu må det være på tide at se nærmere på de tegneserier.

En rød næset barber med tendens til fedme

Som nævnt var der en vis sammenhæng, et vist føljetonpræg, mellem nogle af de første historier, der fortalte Moriarty-historien fra det første møde, til Holmes dukker op igen; men ellers var fortællingerne af episodisk karakter: En ny forbrydelse hver søndag.

Holmes var høj og tynd, foretog kemiske eksperimenter, forklædte sig, røg pipe, udstak ordrer, grubliserede og deducerede. Men det hele fik lige en tand til end hos Conan Doyle: Et kemisk eksperiment skal vise, "om salpetersyre og sur sennep vil have nogen indflydelse på fordøjelsen hos bogfinker og andre bløddyr", han forklæder sig som neger, malkepige og puddelhund og lader sig grave ned i en klit for bedre at kunne observere. Han ryger pipe med "stærk tobak" i næsten alle historierne, "bruger meget kokain", og vi ser ham med cylinderhat, sixpence og ikke mindst deerstalker. Han spiller også violin - en enkelt gang med fødderne. Når han deducerer, går han meget detaljeret til værks og kan fx mene, at en bestemt saks "måtte være købt i Algier af en ung dame med glasøje og sorte negle." Eller hvad med den her parodi på indledningen til "Den blå karfunkel", hvor Holmes spørger Watson, hvad han kan få ud af en snavset silkehat, der hænger på en stol i Baker Street:

"Jeg kan ikke få noget ud af den," svarede Watson, "der er jo ikke noget i den." Holmes, der egentlig ikke anså Watson for at være dum, gik alligevel hen mod ham og tog ham hårdt om

næsen, idet han mellem tænderne mumlede "idiot!"

"Lad så mig," smilede Holmes med sit mest snedige smil. "Hatten er af silke, foret med et fedtet stykke tøj til femten øre alen - inden for svederemmen findes en seddel med et lotterinummar, skrevet for to måneder siden af en rød næset barber med tendens til fedme, desuden findes bag samme rem to hesteskosøm og en bukseknep.

Jeg slutter nu, at ejeren af hatten engang har været velhavende, men nu er ugift, at han holder af at spille kegler og ikke kan lide havresuppe, at han skylder en kelner med et fransk navn tre kroner, og sluttelig at han hver fjerde søndag i ugen lider af hedetøj. Dette, foruden at manden hedder Jokumsen, er, hvad jeg får ud af hatten." [Hedetøj: smaa røde pletter paa huden, fremkaldt

(oftest hos børn) ved stærk varme, for varm paaklædning (*Ordbog over det danske sprog*).

Watson er seriens barn og klovn: Han balancerer med en lampe, fordriver tiden med at lege hest og kan ikke lade være med at danse, når han hører lirekassemusik. Han har dog, ligesom Holmes, en betydelig hang til spiritus, som da de to tilsødede mænd fra Baker Street efter det mislykkede bombeangreb mod Holmes sammen med to andre drikker "et par hundrede whiskyer". Han kan godt lide mad og får ondt i maven efter "julens anstrengelser". Måske det også er derfor, hans yndlingsstilling er at ligge "på maven over spisebordet [...] stille som en død flodhest". Både Holmes og Watson tager bad i en af historierne, men hvor Holmes sidder i badekarret, mens han ryger pipe og læser et telegram, tager Watson et styrtebad "iført regnfrakke og en gammel høj hat, for ikke at blive våd". Hvor Watson er barnet, er Holmes til gengæld den voksne. Han sender Watson i byen

efter for 2 øre lakrids og kan finde det nødvendigt at sætte sin ven på plads ved enten ved at tage ham hårdt om næsen eller at lægge han over knæet og give ham en endefuld! (I "Dr. Watsons udflugt. Sherlock Holmes bliver vred" - *Ekstrabladet* 20.8.1911)

Holmes og Watson bor i London, i Baker Street, og dog klager Moriarty over, at Holmes har krydset hans vej "23. april 1878 kl. 5 ½ aften udenfor Alleenberg", der jo ligger i Pile Allé på Frederiksberg. De to venner fra London har overraskende let ved at aflægge besøg hos Kongen af Dragør, Hertugen af Sprogø og Jarlen af Hvidovre og modtager besøg af Hertuginde af Vanløse, der i øvrigt er mor til "to jævnaldrende reservepostbude". Holmes får vurderet det hundeskind, han brugte som forklædning efter kampen mod Moriarty, af "en buntmager i Vejle".

De rejser en del: I historien om "Sherlock Holmes' død" løser de først billet "direkte til Paris over Malmø og Turin"; Holmes vender på et tidspunkt hjem fra Norge og tager derefter straks til Centralafrika på en sag. Herfra tog han i øvrigt en afstikker til "Aleksandria for at afsende et telegram til sin husholderske, hvori han bad hende spare på gassen." Da Moriarty forsøger at narre dem ved at rejse til Tyrol, følger de ham troligt - "endda i samme kupé". Det kan lade sig gøre, fordi de er forklædt: Holmes "som en malkepige, og Watson var rullet ind i et rejsetæppe og lå oppe på hylden - han forsløg tiden med at læse i Robinson Krusoe ved hjælp af en lille lommelampe."

En enkelt gang møder den forbløffede læser den gamle kending Lestrade. Men det ville ikke være Storm P., hvis

ikke der blev lagt lidt til navnet, så den "berømte opdager" hedder intet mindre end Christian Munkemølle Lestrade.

Den nærsynede brevdue

Som det er tilfældet hos Conan Doyle, henviser Storm P. ofte og gerne til en lang række sager, Holmes har opklaret, men som vi ikke hører mere om. Storm P. står ikke tilbage for *The Giant Rat of Sumatra*, *The Trepoff Murder of Odessa* og de mange andre uudgivne sager fra Conanen; men han holder sagerne i det nære, i det daglige, der står lidt på hovedet: "Affæren med de tre små sukkerstænger", sagerne om "Det stædige bybud", "Den nærsynede brevdue", "General Langsoms pegefinger" og "den mærkelige historie, der omhandlede 'den forgiftede spegepølse'" for at nævne nogle stykker.

Sodaben

De sager, Storm P. faktisk fortæller om, er ligeså underlige. Lad mig blot se på den første af dem (af den simple grund, at den findes i en trykt version, hvor man kan læse teksten uden at finde den store lup frem). Den udkom 4. december 1910 og hed "Sherlock Holmes' sidste bedrifter". Rammen er strengt taget en kriminalhistorie af Conan Doyle'sk art: Vi møder først Holmes og Watson i Baker Street, hvor Holmes har anstillet et kemisk eksperiment. Dernæst indtræffer en forbrydelse, som han undersøger og opklarer med Watson på slæb, og endelig overdrages gerningsmanden til politiet.

Det er dog selvfølgelig ikke kriminalhistorien, men humoren, der er det vigtige. Formålet med Holmes' eksperiment er absurd, og det spiller heller ingen rolle i resten af den korte historie, der efter vore dages standarder er voldsomt racistisk. Hidkaldt af et mægtigt brag, forlader Holmes og Watson eksperimentet for at kigge ned på gaden. Og så tager - hvis læseren vil have mig undskyldt - den sorte humor over, for de kan intet se: Gaden er nemlig fuld af negre! Imens sniger en af negrene sig ind i lejligheden og hælder en væske ned i Holmes' forsøgsopstilling. Med en karakteristisk sproglig konstruktion, der arbejder med modsætningen som motor, hører vi, at gerningsmanden er "hurtig som en ung snegl". Hvorom alting er, eksploderer væsken og efterlader Holmes og Watson sorte som "negre fra det indre Biramburumlarum". Igen en sproglek - denne gang baseret på lydlighed.

Holmes og Watson beslutter sig for at drage fordel af deres sorte udseende og klæder sig ud som varieténegre i laser, pjalter og *blackface* - i Watsons tilfælde med en fjollet lille hat på sned, så her ligger humoren på billedsiden og ikke i teksten. Således forklædt opsøger de en række havneknæjper, og endelig kommer de til en kælder, hvor indehaveren, "Sodaben" (mindre kan ikke gøre det), er en berømt "sanddanser og lommetyv". Han passer ind i den varietéverden, deres *blackface* også hører til, for *sanddans* var stepdans på sandunderlag og en del af den optræden, sorte - og hvide i *blackface* - udførte på varietéer; noget, man også havde kunnet se København. Muusmann - ja, det er ham med "Sherlock Holmes på Marienlyst" - skrev i sine erindringer om komikeren Geo Jackson, der optrådte på københavnske varietéer i 1890'erne "med sine Niggerviser, Sanddans og Stepning" (Muusmann 1921: 26).

Værten på sådan en knejpe har brug for at forklare sine gæster, hvordan de bør opføre sig, så han har et par skille

med et par – noget usædvanlige – handlingsanvisninger hængende på væggen: "Bid ikke i tallerkenen" og "Spyt på gulvet" står der. Og drikkes skal der også sådan et sted, så Storm P. introducerer nu overdrivelsen som humoristisk virkemiddel, for der skal "et par hundrede whiskyer" til, før en af negrene begynder at prale af, at have sprængt Holmes i luften. Historien slutter med, at Holmes fører bombemanden i fængsel, hvor han – igen den voldsomme overdrivelse – må "opgive flere tusinde navne på sine bekendte og medskyldige". Motivet var hævn for, at Holmes havde arresteret en anden neger. Ikke for vold, mord eller attentat, men for "at have spyttet ned i hovedet på en kontrollør i et teater i Ny Zeeland"; vi skal lige have en meget fjerntliggende geografisk bestemmelse med.

De resterende 18 fortællinger har hver deres særtræk, men de er fælles om de sproglige sammenstød, om den store hittepåsomhed både i tekst og billeder og om aparte karakterer med underlige navne.

H.F. van Dingo

Personernes navne og professioner er et kapitel for sig. Vi møder blandt andre den gamle hertuginde af Camenbert, den alsidige og dygtige luftskipper, Hr. Jens Lavben, opfinder af den brandfri kongeloge og den dirkefri kulkasse, den frygtede Dum-Dum-høvding Jimbam Andersen, hoteldirektøren H.F. van Dingo, fru Fleur de Lys og badedragtstyven

Knaldberg, der "efter sigende [skulle] være en fortrinlig okarinaspiller", Mr. Coxon, der er en ældre, solid grosserer i træskosøm, og hr. Peter Asmadæus Søvngaard, som er formand for foreningen "Skagens Fred og Idyl".

Det fjollede ved navnene opstår nogle gange på grund af sammenstødet mellem et dansk og et udenlandsk navn (Jimbam Andersen, Peter Asmadæus), andre gange fordi Storm P. leger med kendte ord eller navne (fandango bliver til van Dingo, Fleur de lis bliver til Fleur de Lys) og forkortelsen for *haveforening* bliver til en persons initialer: H.F.

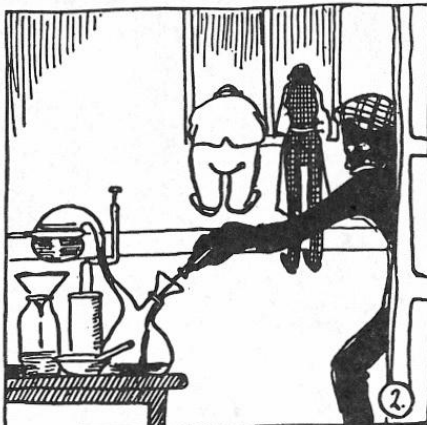
Karaktererne har også nogle særdeles usædvanlige beskæftigelser, ofte tilmed som ikke umiddelbart ligger i forlængelse af hinanden. Vi hører fx om den berømte kemiker og fløjtevirtuos Sofus Olsen i Skelskør eller om den verdensberømte violinvirtuos og vognlygtefabrikant Hans Sofus Paganini. Og ofte præciserer Storm P. tilmed, hvor de kommer fra, om det så er Dragør, Camenbert, Skelskør eller som det er tilfældet med "den kendte kunsthistoriker Mr. Skvat" fra Filipinerne.

Det er langt fra alle Storm P.'s indfald, der ligefrem driver historierne fremad. Der er mange afsporinger, og de fritvoksende indfald er en central del af hans tegneseries væsen. Han dyrker systematisk den adjektiviske præcisering og overdrivelsen: Holmes' stemme er "otte alen dyb". En anden taler med en stemme, der ligger "mindst tre toner over det høje C", og en betjent slipper sit "cementhårde" tag i en

Sherlock Holmes' sidste Bedrifter

Sherlock Holmes er i Færd med et meget spændende kemisk Eksperiment – det gælder om at udfinde, om Salpetersyre og sur Sennep vil have nogen Indflydelse paa Fordøjelsen hos Bogfinker og andre Bloddyr. – Mr. Watson paastaar rigtignok, at Forsøget allerede er foretaget for over Hundrede Aar siden af den berømte Kemiker og Fløjtevirtuos Sofus Zacharias Olsen i Skelskør.

Pludselig lyder et voldsomt Brag, og Lyden af flere Tusinde Menneskers Raaben og Hvissen fra Gaden. – Holmes og Watson iler til Vinduet, men kan intet se. – Gaden er fuld af Negre, og der er ganske mørkt – hurtigt som en ung Sægl lister en Neger sig ind af Døren og holder en mystisk Væske ned i den Retort, Holmes arbejder med – og forsvinder lidt langsommere, for ikke at gøre Støj.

Men da Holmes og Watson atter vil til at arbejde, eksploderer Apparaterne, og et uigennemtrængeligt Mørke lægger sig over alt i Værelset, ja, endda over Holmes og Watsons Ansigter hviler Nattens Mærke – de er sorte som Negre fra det indre Birumbarumlarum, og det varer godt og vel en god Tid, inden Regnen har fortaget sig.

Holmes faar da den idé at benytte Tilfælde i Videnskabens Tjeneste. – De er begge sorte som Negre – ergo forklarer de sig som saadanne og benytter Aftenen til at besøge de værste Negerkipper omkring ved Havnen for muligvis at faa fat paa Anstifterne af den voldsomme Støj og Bataille, der havde været lige nedenfor hans Vindue.

Efter at have været paa mange forskellige Beværtninger kom de tilsidst ned i en Kælder, hvis Ejersmand var en berømt Sanddanser og Lommebetyv og gik under Navnet »Sodabens« – her satte de sig ved et Bord sammen med to andre Negre, og efter at de havde drukket et Par Hundrede Whiskyer, fortalte den ene Neger med et bredt Grin, at han havde sprængt Sherlock Holmes i Luften.

Vips – havde Holmes haandjernerne fremme, og Negren, hvis Navn var »Spjældrottene«, blev øjeblikkeligt ført til Fængslet, hvor han maatte opgive flere Tusinde Navne på sine Bekendte og Medskyldige, og det viste sig, at det var en gruelig Hævn, de vilde tage over til Holmes, der for ti Aar siden havde opdaget og arresteret en Neger, der havde spyttet fra Galleriet ned i Hovedet paa en Kontrollør i et Teater paa Ny Zeeland.

forbryders arm. Man vil i virkelighedens verden lede forgæves efter "en flere hundrede mil dyb afgrund", som den Moriarty ender i i Tyrol, ligesom det nok bliver vanskeligt at forestille sig, at fire mand på en enkelt aften kan sætte "et par hundrede whiskyer" til livs. Måske politiet heller ikke sædvanligvis får en arrestant til at "opgive flere tusinde navne" på venner og medskyldige.

Til allersidst må det frem, at Storm P. allerede i denne tidlige fase af sit virke som multikunstner i Sherlock Holmes-serien refererede direkte til tegneserien som medie og til den avis, *Ekstrabladet*, hans serie blev trykt i. I episoden "Den indiske hævner" straffer Holmes endnu en gang Watson, der ikke udviser tilstrækkelig interesse for Holmes' arbejde, så derfor inviterer han ham "på te uden brød, en straf, der var frygteligere ved det, at Watson hele tiden måtte sidde og holde nummeret på tegningen." (27. august 1911). Watson bliver dermed en forgænger for karakteren Nummermanden, der i alle striberne om "De tre små mænd og nummermanden" i flere årtier stædigt fremviste tegningernes nummer, samtidig med at han tit havde en lille sidehistorie kørende uafhængigt af, hvad de små mænd rendte rundt og lavede. Henvisningerne til *Ekstrabladet* kommer fx, når fortælleren nævner "en historie, der vil komme næste søndag", eller når Holmes i sit afskedsbrev til Watson beder ham om at huske at købe "Ekstrabladet" for at følge med i serien og i øvrigt om at hilse redaktøren.

Fortsættes i næste nummer

I næste nummer af *Sherlockiana* kigger jeg især på de to danske Holmes-hæfter, der udkom i 1980'erne. Freddy Miltons humoristiske *Sheerluck Homes* fra 1982 og Peter Bengtssons *Holmes Can-Can* fra 1987.

Holmes-opfattelsen havde ændret sig, siden Storm P. lagde for godt 70 år tidligere. Både filmiske og trykte apokryfer som *The Private Life of Sherlock Holmes* og *The Seven Percent Solution* åbnede i 70'erne for, at Holmes både kunne have et seksualliv og være voldsomt afhængig af kokain, og på tegneseriefrenten havde den fransk-belgiske revolution og albumformatet ramt Danmark både i humoristiske, adventureprægede og mere kunstneriske serier. På dansk grund blev mange af dem i første omgang introduceret i bladet *Fart og Tempo*, der udkom ugentligt fra 1966. Disse udviklinger kunne man på forskellig måde se i begge de to danske 80'er-serier.

Og så var Jeremy Brett dukket op på de danske tv-skærme. DR havde i julen 1984 sendt de første tre episoder af Granada-serien, og der havde været vist flere, da Bengtssons historie blev til. Bengtsson skriver da også i sit efterord, at Holmes' ansigt og mimik først og fremmest er "baseret på Jeremy Brett's præstationer i TV-serien". Mere om det i næste nummer af *Sherlockiana*. ●

Litteratur

Bukdahl, Lars (2002). "Robert Storm Petersen" i Mai, Anne-Marie (red.) *Danske digtere i det 20. århundrede, bind 1*. København: Gad.

Christiansen, H.C. & Magnussen, A. (2009). "Tegneserieanalyse" i Christiansen, H.C. & Rose, G. *Analyse af billedmedier - en introduktion*. 2. udgave. København: Samfundslitteratur.

Andersen, Poul Carit (red.) (1974). *Petersen, Robert Storm: Tegninger og tekster 1900-1919*. København: Carit Andersens Forlag.

Dirckinck-Holmfeldt, Gregers (2003). *Tør - hvor andre tier. En krønike om Ekstra Bladet, Bind 1: Fæle Frejlif og hans drenge*. København: Ekstra Bladets Forlag.

Hertel, Hans (1997). "Da København blev moderne. Byens nye rum, kulturlivet og litteraturen 1917-60. I Lundgreen-Nielsen, Flemming: *København. Læst og påskrevet. Hovedstaden som litterær kulturby*. København: Museum Tusculanums Forlag

Muusmann, Carl (1921). *Halvfemsernes glade København*. København & Kristiania: E. Jespersens Forlag.

Søholm, Eigil (1986). *Storm P før Ping. Bladvid og satire 1902-20*. København: Haase.

Thomsen, Niels & Søllinge, Jette D. (1989). *De danske aviser 1634-1991, bind 2 1848-1917*. Odense: Odense Universitets Forlag.

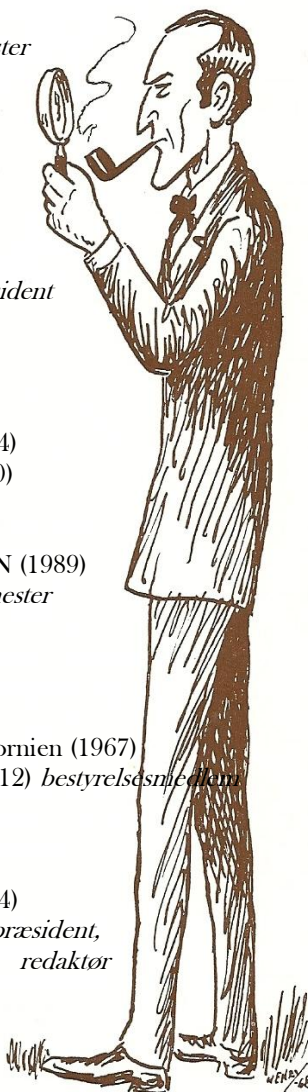
EFTERLYSNING

Hvilke Holmes-tegneserier er udkommet på dansk? Originale danske eller oversatte? Hvis nogen ved noget, hører jeg meget gerne om det. Send en mail til paschantz@webspeed.dk. Findelønmen er en fil med samtlige Storm P.s SH-tegneserier i *Ekstrabladet*. Her er en liste over de serier, jeg allerede har:

- Storm P - *Ekstrabladet* 1910-11
- Chris: "Sherlock Holmes", *Gyngehesten* 1944-1946
- Meiser/Ciacioia: oversættelserne, der blev bragt i *Politiken* i 1954-1955
- Onkel Joakim: "Vaskervilles hund" (*Anders And & Co* 1961)
- Carla & Vilhelm Hansen: *Rasmus Klump på jagt efter en møjsengøjser* (2. udg. Carlsen 2014)
- Mickey Mouse: "Baskervilles hund" (*Anders And & Co* 1966)
- Kaj Engholm: "Baker Street Mysteriet", *Poe Klubbens Årbog 1966*, Spektrum 1966.
- "Peter og Perle", *Jyllands-Posten*, 22.1.1967-28.5.1967
- Disney-historier med *Herlock Shomes* som bifigur (1971-1978) (US: Shamrock Bones)
- *Illustrerede Klassikere* 222/1974: *En studie i rødt*
- Freddy Milton: *Sheerluck Homes (SM-klassikere* 1982, nr. 8; Interpresse)
- *Mesterdetektiven Basil Mus* 1-3 (Interpresse 1987)
- Peter Bengtsson: *Sherlock Holmes Can-Can, Kyklop IV* (1988)
- "Fjerlok og Madsen". *Anders And & Co* 1998/9 og *Anders And Ekstra* nr. 8. 2007
- Baker Street Kvartetten: *Huset med de blå gardiner* (2012)
- Brunschwig & Cecil: *Farvel til Baker Street og Blogets bånd* (2014)

Klubbens medlemmer, marts 2017

Anders Hammarquist, BSI, Malmø, Sverige (1986)
Anne Holst Thorsner, Hellerup (2017)
Arne Nielsen, København N (2012)
Asta Schantz Koch, Hvidovre (2014)
Bjarne Juul, Humlebæk (1974)
Bo Green Jensen, Snekkersten (1994)
Christian Monggaard, Lejre (2012) *webmaster*
Dennis Jürgensen, Charlottenlund (2016)
Dinna Bjørn, Oslo, Norge (1981)
Elena Ranild, København V (2011)
Gunnar Berndorf, Holbæk (1950 & 2013)
Henrik Nisbeth, Esbjerg (2001)
Henrik Slott Nielsen, Århus (1978)
Jakob Levinsen, København K (2013)
Jens Byskov Jensen, BSI, Give (2000) *præsident*
Jørgen Jespersen, Espergærde (1974)
Katja Dahlstrøm Storm (2017)
Lasse Rask Hoff, København Ø (2014)
Lene Bach Cordes, Frederiksberg (1982)
Lise Lotte Frederiksen, Frederiksberg (1984)
Mattias Boström, BSI, Bålsta, Sverige (1990)
May Christiansen, København N (1977)
Mette Pedersen, Hellerup (2016)
Mia Stampe Lagergaard, BSI, København N (1989)
Michael Skov Lambek, Valby (2009) *skatmester*
Mikkel Lund, Vallensbæk (2011)
Morten Søndergård, København S (2016)
Morten Visby, København V (2014)
Niels Søndergaard, København N (2016)
Palle Dyhre Andersen, Indian Wells, Californien (1967)
Palle Schantz Lauridsen, København V (2012) *bestyrelsesmedlem*
Paw Mathiasen, København Ø (2016)
Peter Borberg, Odense M (2016)
Peter Sørensen, Aalborg (1983)
Sara Krohn Deleruran, København N (2014)
Svend Ranild, Vanløse (1986 & 2008) *vicepræsident*,
Søren Tordrup, Køge (2017) *redaktør*
Therese Ranild, København V (2011)
Thessa Jensen, Hjørring (2013)
Torben Carlsen, Brønshøj (1998)

Æresmedlemmer:

Adeline Timing, Milburn, New Jersey (2000)
Alvin Andersen, København NV (2014) (medlem 1971)
Bjarne Rother Jensen, Aalborg (ærespræsident 2014) (medlem 1996)
Erik Drewsen, Gånghester, Sverige (2012) (medlem 1962)
Jon L. Lellenberg, BSI, Santa Fe, New Mexico (1980)
Katherine Karlson, BSI, Binghamton, New York (2000)
Kiyoshi Tanaka, BSI, Yokohama, Japan
Margaret Smedegaard, BSI, Racine, Wisconsin (2000)
Mary Ann Bradley, Indianapolis, Indiana (2000)
Mette Fage-Pedersen, Brenderup (1996) (medlem 1976)
Mike Whelan, BSI, Indianapolis, Indiana (2000)
Niels Birger Wamberg, Virum (1970)
Nils Nordberg, BSI, Lørenskog, Norge (1971) (medlem 1967)
Peter E. Blau, BSI, Bethesda, Maryland (1979)
Ronald Burt De Waal, BSI, Salt Lake City, Utah (1979)
Steen Bichel, Hundested (2013) (medlem 1963)
Susan E. Dahlinger, BSI, Highland, New York (2000)
Ted Bergman, BSI, Lidingö, Sverige (1978)

Sherlogik

Holmes og jeg havde spadseret op mod parken i stilfærdig samtale da vi hørte larm på Cornwall Terrace. Det var Holmes' gamle ven Charlie Fleece, bolsjesælgeren og filosofen, der var centrum for postyret. Ved hans lille bod stod nogle af de små varylere som Holmes somme tider fik hjælp af. "Hvad er der galt, Fleece?" spurgte Holmes da vi havde krydset gaden og stod ved boden uden for parken.

"Det er de pokkers unger, mr. Holmes. De har svigtet min tillid. Jeg bad dem om lige at holde øje med min lille butik mens jeg havde et lille ærinde. Og så kommer jeg tilbage, og hvad har de gjort? De har byttet om på mine bolsjekasser så de alle tre står ved et forkert skilt. Så nu ved jeg ikke hvilke bolsjer der ligger i hvilke kasser. De pokkers unger, siger jeg bare."

"Men De kan da bare lette på lågene, så kan De få orden på tingene igen i en fart. Der er jo trods alt kun tre kasser - "røde bolsjer", "sorte bolsjer" og "blandede bolsjer". Jeg går ud fra at det sidste betyder både røde og sorte bolsjer?"

"Sandt nok, sir, sandt nok. Men det er principper. Principper er vigtige. Og tillid er vigtig."

"Også sandt nok, Fleece. Men det er meget lettere end De måske tror. De skal bare åbne én kasse og tage ét bolsje op. Så ved De straks hvordan kasserne kommer på plads igen. Hvordan? Tænk, Fleece, tænk. *Cogitas, ergo es.*"
Jeg sendte Fleece et undskyldende blik.

Løsning:

Wentworth's Mystery Shop
The shop was a small, cluttered room with a sign that said "HONEY BEE" and "KEY RINGS". The shop was run by a man named Charlie Fleece, who was a friend of Holmes and Watson. Fleece was a philosopher and a collector of oddities. He had a small table in front of his shop where he sold his wares. Holmes and Watson had been walking past the shop when they heard a commotion. They went to see what was going on and found Fleece standing behind his table, looking confused. Holmes asked Fleece what was wrong and Fleece told him that his customers had switched his boxes of socks. Holmes then told Fleece that he could simply open one box and take one sock to see which box it belonged to. Fleece then told Holmes that he was a philosopher and that he thought about things a lot. Holmes then told Fleece that he was a philosopher and that he thought about things a lot. Holmes then told Fleece that he was a philosopher and that he thought about things a lot.